

**UCHWAŁA NR / /2025
RADY MIASTA ZAMOŚĆ**

z dnia 28 kwietnia 2025 r.

w sprawie przyjęcia „Gminnego programu wspierania rodziny na terenie Miasta Zamość w latach 2025 - 2027”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2024 poz. 1465 ze zm.) oraz art. 176 pkt 1, 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2025 r., Nr 49) Rada Miasta Zamość uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Gminny program wspierania rodziny na terenie Miasta Zamość w latach 2025 - 2027” w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Zamość.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**Sprawdziłem pod względem
formalno-prawnym**

RADCA PRAWNY
mgr Józef Kolasa

DYREKTOR
Halina Jucak

Gminny program wspierania rodziny na terenie Miasta Zamość w latach 2025-2027

Akceptuję:

Z up. Prezydenta Miasta
Marta Pfeifer
Zastępca Prezydenta Miasta

Zamość 2025 r.

Wstęp

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.jedn. Dz. U. z 2025 r., poz. 49) nakłada na gminy obowiązek opracowania i realizacji programu wspierania rodziny. Program określa działania, które ukierunkowane są na wspieranie rodzin w procesie przywracania jej zdolności do prawidłowego funkcjonowania w środowisku rodzinnym i społecznym. Poprzez działania określa się w szczególności pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Zadania ujęte w Programie są kontynuacją działań wdrażanych na terenie miasta Zamość od momentu wejścia w życie ustawy tj. od 2012 roku.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej określa rodzinę jako podstawową komórkę społeczeństwa i naturalne środowisko rozwoju. Samo pojęcie rodziny podlega kulturowym i społecznym przeobrażeniom. W większości ustawodawstwo polskie określa rodzinę jako małżonków, ich dzieci wspólne, dzieci drugiego małżonka, dzieci przysposobione, przyjęte na wychowanie w ramach rodziny zastępczej, dzieci znajdujące się pod opieką (prawną). Inną perspektywę nakreśla definicja rodziny zawarta w ustawie o pomocy społecznej wskazująca, że rodzinę tworzą osoby spokrewnione lub niespokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące. W tym ujęciu rodzinę definiują relacje międzyludzkie oparte na więzi. Zmiany jakie zaszły i nieustannie zachodzą w strukturze, funkcjach i organizacji życia rodziny XXI wieku, skutkują przeobrażeniami w obrębie więzi rodzinno-społecznych. Obecnie dominuje rodzina nuklearna (mała), składająca się z rodziców i ich dzieci. Jednakże, coraz częściej, rodzinę tradycyjną, opartą na formalnej więzi małżeńskiej, zastępują alternatywne formy życia rodzinnego oraz związki kohabitacyjne. Stosunki międzyludzkie w codziennym życiu nieuchronnie naznaczone są ambiwalencją bliskości i dystansu zarówno w rodzinie, której członków łączą więzi formalnoprawne, jak i w związkach kohabitacyjnych, w których tego rodzaju więzi brak. Sytuacja taka sprzyja formułowaniu różnego rodzaju więzi, które oddają sens i treść relacji pomiędzy członkami¹. Współczesne rodziny coraz częściej cechuje osłabienie, a nawet zanikanie kontaktów między pokoleniami, gotowości do udzielania sobie pomocy. Pojawiają się zaburzenia w pełnieniu ról rodzinnych, które rzutują na sposób funkcjonowania dziecka. Rodzina w sposób świadomy i nieświadomy oddziałuje na osobowość dziecka, przekazuje mu swój system wartości, tradycje, poglądy, ukierunkowuje jego aktywność i postępowanie na całe życie.

Rodzina jest wspólnotą podlegającą zmianom, na której funkcjonowanie mają wpływ czynniki wewnętrzne i zewnętrzne. Dane statystyczne pokazują, że w Polsce mamy do czynienia ze spadkiem liczby zawieranych małżeństw, wzrostem liczby rozwodów, nowymi formami życia rodzinnego. Coraz więcej jest osób decydujących się na niezakładanie rodziny, żyjących w związkach nieformalnych lub samotnie. Zmienia się także struktura rodziny. Obecnie Polska znajduje się w grupie państw europejskich, w których rodzi się najmniej dzieci. Współczynnik dzietności w Polsce w 2023 r. podany przez GUS wynosił 1,158, a przyrost naturalny wyniósł -3,6. W konsekwencji utrzymująca się od kilkunastu lat niska liczba urodzeń nie gwarantuje prostej zastępowalności pokoleń i starzenie się naszego społeczeństwa.

Na podstawie opracowania statystycznego GUS pn. *Polska w liczbach 2024* wskazać można na wyraźny spadek liczby osób w gospodarstwie domowym w stosunku do gospodarstw ogółem. W 2023 r. liczba gospodarstw jednoosobowych wynosiła 26,5 %, dwuosobowych 35,3%, trzyosobowych 16,9%, czterosobowych – 14,3%, pięciosobowych – 4,7%, sześćoosobowych – 2,3 %. Dane te zestawiono z rokiem 2015, w którym wartości te wynosiły odpowiednio 20,1%, 32,4%, 20,0%, 16,7%, 6,7%, 4,1%.

Wśród problemów, z którymi boryka się polska rodzina, bardzo dotkliwymi są kłopoty materialne, które uniemożliwiają jej właściwe funkcjonowanie w wielu obszarach i wpływają

¹ Za: Urszula Gałęska „Przeobrażenia więzi rodzinno-społecznych w rodzinie XXI wieku” „Wychowanie w rodzinie” t. XI (1/2015), Uniwersytet Wrocławski

na możliwość realizacji potrzeb wszystkich jej członków. Dla wielu rodzin rozwiązaniem staje się emigracja i osiedlanie się w krajach gwarantujących stabilność zatrudnienia, dobre zarobki oraz wysokie świadczenia socjalne². Czasowa dezintegracja rodzin wpływa na życie rodzinne, a rozłąka z rodzicem może negatywnie oddziaływać na dziecko. Natomiast życie rodziny w niedostatku czy ubóstwie wiąże się z ograniczeniami w zaspokajaniu potrzeb edukacyjnych dziecka, zdrowotnych, czy też jego uczestniczeniem w rekreacji i sporcie.

Każda rodzina spotyka się z problemami, jakie niesie ze sobą codzienność. Istnieją rodziny, które samodzielnie wypełniają swoje funkcje i wynikające z nich zadania zaspokajając potrzeby członków rodziny. Są też rodziny nazywane dysfunkcjonalnymi, które nie radzą sobie z rozwiązywaniem problemów, często nawet tych podstawowych potrzeb i dążeń członków rodziny, a także z osiąganiem przez nich planów życiowych i aspiracji. Skrajną postacią rodzin dysfunkcjonalnych są rodziny patologiczne. Przejawem patologii jest brak zgodności funkcjonowania rodziny z przyjętymi w społeczeństwie wzorami zachowań, wchodzenie członków rodziny w kolizję z prawem i moralnością danego społeczeństwa. Przejawy tej kolizji to kradzieże, rabunki, rozboje, gry hazardowe, przemyt, prostytutka i stręczycielstwo, włóczęgostwo, uchylanie się od pracy, alkoholizm itp. Rodziny te są często wewnętrznie skonfliktowane, a dzieci doznają zaniedbywania nie tylko w sferze socjalnej, ale także emocjonalnej. Rodzina ta pozostaje w stałym konflikcie z działalnością wychowawczą szkoły. Konsekwencją życia w takim środowisku rodzinnym jest często dziedziczenie wzorców życia przez dzieci i powielanie przez nich drogi życiowej rodziców. Ważne jest zatem, by zgodnie z zasadą pomocniczości, udzielić rodzinie wsparcia, które zapewni nienaruszenie jej integralności, a przede wszystkim zapewni ochronę wychowującym się w niej dzieciom.

Zgodnie ze wspomnianą ustawą wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych to zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji. Wsparcie dla rodziny z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi obejmuje:

- 1) diagnozę sytuacji rodziny i jej najbliższego środowiska,
- 2) analizę przyczyn pojawiających się kryzysów oraz monitorowanie sytuacji rodzin zagrożonych ich wystąpieniem,
- 3) rozwijanie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziców, podniesienie świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
- 4) przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej,
- 5) dążenie do integracji i reintegracji rodziny.

Zorganizowanie powyższego wsparcia jest zadaniem gminy. Efekty wsparcia zależą od zaangażowania rodziny w proces zmiany, a także od współpracy instytucji i podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny. System wsparcia budowany jest we współdziałaniu z sądami i ich organami pomocniczymi, policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi działającymi w środowisku lokalnym.

Praca z rodziną odbywa się poprzez przydzielenie tam, gdzie jest to wskazane, asystenta rodziny. Ponadto w celu wspierania rodziny dziecko może zostać objęte opieką i wychowaniem w placówce wsparcia dziennego i pomocą rodziny wspierającej. Praca z rodziną może być prowadzona przy wykorzystaniu następujących form:

- konsultacji i poradnictwa specjalistycznego;
- terapii i mediacji;
- usług dla rodzin z dziećmi, w tym usług opiekuńczych i specjalistycznych;
- pomocy prawnej, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego;

² Za Dorota Gębuś Czy grozi nam upadek rodziny? Kondycja rodziny polskiej na tle innych krajów europejskich, „Wychowanie w Rodzinie” t. XV (1/2017), Uniwersytet Wrocławski

- organizowania dla grup wsparcia i grup samopomocowych.

Diagnoza społeczna

Zamość jest miastem na prawach powiatu liczącym w 2023 roku 58.231 mieszkańców. Struktura ludności przedstawiała się następująco: 7687 w wieku przedprodukcyjnym, 34347 w wieku produkcyjnym i 16197 wieku poprodukcyjnym. Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi wynosił 37,5. Zamość w 2023 r. miał ujemny przyrost naturalny wynoszący -328 (wzrost o 127 osób w stosunku do przyrostu naturalnego z 2020 roku). Z danych dotyczących sytuacji rodziny należy wskazać na spadek liczby zawartych małżeństw. W 2021 -233, w 2002 - 229, a w 2023 -176. Dane statystyczne dotyczące rozwodów w analogicznym okresie prezentują się następująco: w 2021 – 133, w 2022 – 95, w 2023 r. liczba rozwodów wynosiła 119. Na podstawie danych PUP w Zamościu stopa bezrobocia dla miasta Zamość w grudniu 2024 roku wyniosła 8%. Informacje do opracowania diagnozy funkcjonowania rodzin zostały zgromadzone głównie w oparciu o dane instytucji powołanych w mieście do prowadzenia pracy z rodziną tj. Miejskiego Centrum Pomocy Rodzinie w Zamościu (MCPR) oraz Organizatora Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny. Sprawozdawczość MCPR pozwala na określenie skali rodzin wymagających interwencji socjalnej. Dane w tym zakresie przedstawiono w tabeli nr 1.

Rodziny objęte opieką MCPR	2021	2022	2023	2024
Liczba rodzin objętych opieką ośrodka	2004	2008	1898	1969
Liczba osób w rodzinach	3949	3869	3735	3657
Liczba rodzin z dziećmi	477	433	430	399
w tym rodziny ▪ z 1 dzieckiem ▪ z 2 dzieci ▪ z 3 i więcej dzieci	194 161 122	164 152 117	169 142 119	155 127 117
Liczba rodzin niepełnych z dziećmi	190	163	154	130
Liczba rodzin z dziećmi, w których zidentyfikowano trudności opiekuńczo – wychowawcze	101	119	107	108
Liczba rodzin, w stosunku do których wnioskowano do sądu o wgląd w sytuację rodziny	23	5	5	6

Tab. nr 1: Rodziny objęte pomocą MCPR w latach 2021 - 2024. Źródło: Sprawozdawczość własna MCPR, dane na podstawie sprawozdań z działalności oraz sprawozdań z realizacji Gminnego programu wspierania rodziny na terenie miasta Zamość za lata 2021- 2024.

Analiza danych zawartych w tabeli wskazuje, że w latach 2021 -2022 liczba podopiecznych MCPR utrzymywała się na tym samym poziomie, w roku 2023 odnotowano niewielki spadek klientów, a w roku 2024 ich liczba ponownie nieznacznie wzrosła. Głównymi powodami przyznawania świadczeń z pomocy społecznej są w dalszym ciągu ubóstwo i bezrobocie, jednakże analizy dokonano także do innych powodów odnoszących się do rodzin objętych wsparciem MCPR. Obrazuje to poniższa tabela:

Powody obejmowania wsparciem w stosunku do ogółu rodzin objętych pomocą w danym roku w %				
	2021	2022	2023	2024
ubóstwo	43,86	41,78	40,14	33
bezrobocie	38,82	33,17	32,24	28
bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	5,04	5,33	5,42	3
potrzeba macierzyństwa, w tym rodziny wielodzietne	5,24	4,13	4,89	3

Tab. 2 Wybrane powody obejmowania rodzin pomocą w latach 2021-2024.

Źródło: Sprawozdania z działalności MCPR za lata 2021-2024

Wskaźniki odnoszące się do liczby rodzin wielodzietnych oraz liczby rodzin z dziećmi i rodzin niepełnych obejmowanych wsparciem od 2021 roku wykazują stałą tendencję spadkową. Ma to związek z rosnącą liczbą osób samotnych objętych wsparciem pomocy społecznej. Spadek zauważalny jest także w odniesieniu do liczby wniosków kierowanych do sądu opiekuńczego o wgląd w sytuację rodziny celem zabezpieczenia dobra dziecka wykazanych w tabeli nr 1.

Miasto Zamość realizuje wsparcie dla rodzin z trudnościami opiekuńczo - wychowawczymi przede wszystkim w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Ustawa ta zakłada dwie podstawowe formy wsparcia: pracę z rodziną oraz pomoc w opiece i wychowaniu dziecka. Obie zakładają interdyscyplinarną współpracę podmiotów realizujących pracę z rodziną oraz zgodę i aktywny udział rodziny. Natomiast działania w sferze poprawy socjalno-bytowej są realizowane przede wszystkim w oparciu o ustawę o pomocy społecznej i rządowe programy osłonowe m.in. Program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023, obecnie na lata 2024-2028. Na podstawie ustawy o pomocy społecznej realizowane jest wsparcie finansowe (m.in. zasiłki celowe, okresowe) oraz świadczenia niepieniężne np. usługi opiekuńcze.

Rodziny z terenu Miasta Zamość korzystają także z systemu świadczeń rodzinnych obejmującego:

- ❖ zasiłki rodzinne wraz z dodatkami: z tytułu urodzenia dziecka, samotnego wychowywania dziecka, wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, rozpoczęcia roku szkolnego, podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania, kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, opieki nad dzieckiem
- ❖ jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka,
- ❖ świadczenia opiekuńcze (zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy),
- ❖ świadczenia rodzicielskie;

W 2023 roku 812 rodzin z 1680 dziećmi skorzystało z zasiłków rodzinnych na łączną kwotę 2.065 737 zł. Ponadto 116 rodzin z 207 dziećmi zostało objętych wypłatą zasiłków rodzinnych

z zastosowaniem metody złotówka za złotówkę na kwotę 68.614 zł. Dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka wypłacono ogółem 129 rodzinom (w tym 20 rodzin z zastosowaniem mechanizmu) ze 174 dziećmi, natomiast dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej przyznano 276 rodzinom z 413 dziećmi (w tym 32 rodziny z 43 dziećmi z zastosowaniem mechanizmu 1zł/1zł).

W roku 2024 zasiłki rodzinne wypłacano 644 rodzinom z 1382 dziećmi na kwotę 1.648 623 zł, a 81 rodzin ze 145 dziećmi skorzystało z mechanizmu złotówka za złotówkę na łączną kwotę 80.623 zł. W minionym roku dodatkami z tytułu samotnego wychowywania dziecka objęto 121 rodzin 159 dziećmi (w tym 16 rodzin z 21 dzieci z zastosowaniem mechanizmu), a dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej wypłacono dla 253 rodzin z 391 dziećmi (w tym 37 rodzin z 55 dziećmi wg mechanizmu 1zł/1 zł).

We wszystkich kryteriach widać wyraźne tendencje spadkowe związane z realizacją świadczeń rodzinnych na rzecz mieszkańców miasta.

W rodzinach, w których stwierdzono trudności opiekuńczo-wychowawcze o dużym natężeniu pracownik socjalny wnioskuje o objęcie jej wsparciem asystenta rodziny. Asystent rodziny to osoba, której praca jest ukierunkowana na motywowanie rodziny do zmian, towarzyszeniu rodzinie w poszukiwaniu rozwiązań trudnej sytuacji i podejmowaniu interwencji służących ochronie dobra małoletnich dzieci w sytuacji zagrożeń. Głównym celem asystentury jest podniesienie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziców lub opiekunów dzieci, prowadzenia gospodarstwa domowego, radzenia sobie z sytuacjami dnia codziennego. Efektem pracy asystenta jest osiągnięcie przez rodzinę poziomu stabilności życiowej, który umożliwi jej dalsze wychowywanie dzieci lub powrót dzieci do rodziny w sytuacji, kiedy dzieci były odebrane. Asystent rodziny planując pracę w rodzinie obejmuje obszary: wsparcia psychiczno-emocjonalnego, diagnostyczno-monitorującego, opiekuńcze, doradcze, mediacyjne, wychowawcze, motywująco –aktywizujące. Liczbę rodzin obejmowanych wsparciem asystenta rodziny w latach 2021-2024 przedstawia tabela nr 3:

Dane	2021	2022	2023	2024
Liczba zatrudnionych asystentów rodziny	5	5	5	5
Liczba rodzin zgłaszanych do objęcia wsparciem	75	81	86	86
Liczba rodzin objętych wsparciem	72	81	86	86
w tym liczba rodzin zobowiązanych przez sąd do współpracy z asystentem rodziny	27	32	31	28
Liczba dzieci w rodzinie	154	186	192	205

Tab. nr 3: Liczba rodzin, objętych wsparciem asystenta rodziny w latach 2021-2024.

Źródło: Sprawozdanie z efektów pracy Organizatora Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny w Zamościu za lata 2021 - 2024.

Dane zawarte w tabeli pokazują, że od 2021 r następował wzrost rodzin obejmowanych wsparciem asystenta, który w latach 2023-2024 ustabilizował się. W latach objętych analizą liczba rodzin, które na mocy postanowienia sądu zostały zobligowane do objęcia wsparciem poprzez asystenta rodziny utrzymuje się na porównywalnym poziomie. Na podstawie sprawozdań Organizatora pieczy zastępczej

ustalono, że przeciętny czas pracy asystenta z rodziną wynosi 6 miesięcy. Przyczyny zakończenia pracy przedstawia poniższa tabela:

Dane	2021	2022	2023	2024
Liczba rodzin, z którymi asystent zakończył pracę, w tym:	18	8	15	8
ze względu na osiągnięcie celów	6	1	5	7
ze względu na zaprzestanie współpracy przez rodzinę	11	7	11	1
ze względu na brak efektów	1	0	0	0
ze względu na zmianę metody pracy	0	0	0	0

Tab. nr 4: Liczba rodzin, z którymi asystent zakończył pracę w latach 2021-2024.

Źródło: Sprawozdania rzeczowo- finansowe z wykonywania przez gminę zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej za drugie półrocze za lata 2021 – 2024

Na terenie miasta realizowane są spotkania zespołów monitorujących rodziny z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi. Spotkania dotyczą głównie rodzin asystenckich i uczestniczą w nich przedstawiciele instytucji mogących wesprzeć pracę asystentów: pracownicy socjalni, kuratorzy, dzielnicowi oraz pracownicy Sekcji ds. pieczy zastępczej, domów pomocy społecznej i ośrodków wsparcia.

Praca asystenta z rodziną powinna odbywać się na zasadach współpracy, z aktywnym udziałem rodziny. Zdarzają się jednak sytuacje, w których rodzina pomimo deklaracji realizacji celów ujętych w planie pracy z rodziną nie podejmuje realizacji uzgodnionych zadań, unika spotkań i/lub nie wpuszcza asystenta do domu. Wówczas możliwe jest zakończenie realizacji planu, szczególnie wówczas, gdy dziecko zostało odebrane, a sąd podjął decyzję o uregulowaniu jego sytuacji prawnej poprzez wydanie postanowienia o pobycie w placówce opiekuńczo-wychowawczej. Po zakończeniu pracy z rodziną jest nadal monitorowana przez asystenta rodziny lub pracownika socjalnego.

Z danych OPZiWR wynika, że w rodzinach objętych pracą asystenta oprócz trudności opiekuńczo- wychowawczych najczęściej współwystępowały niskie kompetencje rodzicielskie, bezrobocie, uzależnienia, problemy zdrowotne. Efekty pracy asystentów to przede wszystkim:

- poprawa jakości relacji interpersonalnych, w szczególności komunikacji,
- zwiększenie zaangażowania rodziców w sprawy szkolno- wychowawcze i wspólne spędzanie czasu wolnego i planowanie go w sposób pozytywnie kreatywny,
- utrzymanie abstynencji alkoholowej rodziców, uczestnictwo w terapiach i spotkaniach grup AA,
- podniesienie kwalifikacji zawodowych, w celu poprawy sytuacji materialnej poprzez udział w różnego rodzaju kursach organizowanych przez PUP,
- utrzymanie lub nawiązanie kontaktu z dziećmi przebywającymi w pieczy zastępczej;

Pracy asystentów jest nakierowana na integrację rodziny. Jednakże w sytuacji zagrożenia dobra dzieci kierowane są do pieczy zastępczej. Przy czym nie wszystkie dzieci umieszczane w systemie pieczy pochodzą z rodzin objętych uprzednio pracą asystenta. Dane za lata 2021-2024 dotyczące

pobytu dzieci w pieczy zastępczej na terenie miasta Zamość przedstawia tabela:

Liczba dzieci:	2021		2022		2023		2024	
	Rodziny zastępcze	POW	Rodziny zastępcze	POW	Rodziny zastępcze	POW	Rodz. zastępcze	POW
przebywających w pieczy zastępczej	55	34	58	35	59	40	62	49
Ogółem	89		93		99		111	
umieszczonych w pieczy pierwszorazowo	6	8*	12	7*	11	11*	11	3*
w tym noworodki pozostawione w szpitalu	3	-	3	-	2	-	1	-
ogółem	14		19		22		14	

Tab. nr 5 Liczba dzieci w pieczy zastępczej w latach 2021 -2024. Źródło: Sprawozdawczość własna MCPR.

*Wykazano dzieci przyjęte z terenu miasta Zamość bez pobytu dzieci cudzoziemskich

Skrót POW oznacza placówki opiekuńczo- wychowawcze;

Jak wynika z tabeli nr 4 liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej rośnie, natomiast liczba dzieci umieszczanych pierwszorazowo w pieczy zastępczej podlega wahaniom. Dzieciom, wobec których sąd orzekł o potrzebie wychowania w pieczy zastępczej w pierwszej kolejności zapewnia się rodzinne formy opieki, gdyż są najkorzystniejszym dla dzieci zastępczym środowiskiem wychowawczym. Natomiast w sytuacji braku możliwości umieszczenia w pieczy rodzinnej dzieci kierowane są do placówek opiekuńczo- wychowawczych.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej na jednego asystenta może przypadać nie więcej niż 15 rodzin. Obecne zatrudnienie formalnie zabezpiecza potrzeby miasta. Natomiast skala i rodzaj problemów występujących w rodzinach objętych wsparciem asystent może determinować konieczność zwiększenia zatrudnienia.

Istotnym elementem wsparcia procesu wychowawczego w środowisku rodzinnym jest praca placówek wsparcia dziennego. Ich rolą jest zapewnienie dzieciom pomocy w nauce, pokonywaniu kryzysów, wspomaganie rozwoju i zainteresowań. Placówki w czasie pobytu zapewniają opiekę, wyżywienie i kreatywne zajęcia. Udział w zajęciach placówki wsparcia dziennego jest dobrowolny i nieodpłatny, z wyjątkiem sytuacji, gdy o potrzebie skierowania dziecka do placówki zadecyduje sąd. Na terenie Miasta Zamość dotychczas sąd nie wydawał orzeczeń w przedmiocie skierowania dziecka do placówki wsparcia dziennego. Placówki w realizacji swoich działań mają obowiązek współpracy z rodzicami lub opiekunami dziecka, a także z placówkami oświatowymi i podmiotami leczniczymi.

Placówki mogą być prowadzone w różnych formach. Na terenie miasta w latach 2021-2023 funkcjonowało 9 placówek wsparcia dziennego, prowadzonych przez 3 podmioty niepubliczne tj.: Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, Stowarzyszenie „Otwarte Serca” oraz Stowarzyszenie „Salvete” z liczbą miejsc 210. Siedem placówek jest prowadzonych na podstawie uzyskania stwierdzenia posiadania bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu wydanych przez Prezydenta Miasta Zamość, a 2 uzyskały zezwolenie na prowadzenie placówki wsparcia dziennego na czas nieokreślony. Placówki prowadzone przez TPD i „Otwarte Serca” są ukierunkowane na pracę z dziećmi, głównie w wieku wczesnoszkolnym i szkoły podstawowej, choć uczestniczyć w zajęciach mogą także uczniowie szkół średnich. Placówki łączą typy opiekuńcze i specjalistyczne, co oznacza, że oprócz podstawowych zadań opiekuńczych realizują zajęcia ze specjalistami (kompensacyjne, korekcyjne, psychoedukacyjne lub psychoprofilaktyczne) finansowane z budżetu miasta. Stowarzyszenie Salvete

prowadziło klub młodzieżowy, do którego uczęszczała młodzież końcowych klas szkół podstawowych i uczniowie szkół średnich. Na podstawie wizytacji i obserwacji zajęć można wskazać na stosunkowo niską frekwencję dzieci, co w ocenie kierowników placówek wynika z obciążenia dzieci innymi zajęciami (m.in. korepetycje przedmiotowe), niskiej motywacji dzieci do udziału w zajęciach (szczególnie nastolatków) i zbyt mało urozmaiconej oferty placówek w stosunku do oczekiwań dzieci. Kierownicy podkreślają, że w dniach organizowania wycieczek, wyjść do kina czy innych atrakcji frekwencja się zwiększa. Natomiast liczba dzieci uczęszczających systematycznie na zajęcia utrzymuje się na średnim poziomie.

Miasto Zamość rokrocznie ogłasza konkurs ofert na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na prowadzenie placówek wsparcia dziennego. Planuje się kontynuowanie zadania w kolejnych latach.

Dane o placówkach wsparcia dziennego dotowanych na podstawie konkursów ofert ogłaszanych przez Miasto Zamość -MCPR				
	2021	2022	2023	2024
Liczba placówek wsparcia dziennego (PWD)	8	8	8	8
Liczba dzieci korzystających	236	248	252	248
Kwota dotacji	403.000	423.036	482.690	564.344

Poza placówkami wsparcia dziennego i pracą asystenta rodziny ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej przewiduje wspieranie rodzin przez tzw. rodziny wspierające. Mogą to być osoby z bezpośredniego otoczenia dziecka np. sąsiedzi. Zadaniem rodziny wspierającej jest pomoc rodzinie w przezwyciężeniu trudności związanych zarówno z opieką i wychowaniem, ale też w prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych. Od momentu wdrożenia ustawy na terenie miasta Zamość, pomimo podejmowania działań informacyjnych, nie utworzono żadnej rodziny wspierającej. Z danych Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej zamieszczonych w *Informacji Rady Ministrów o realizacji w roku 2023 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej* na terenie kraju funkcjonowały jedynie 54 rodziny wspierające, a z ich pomocy skorzystało 57 rodzin. Brak rodzin na terenie miasta i niski wskaźnik w skali kraju może być podyktowany brakiem osób w najbliższym otoczeniu, które mogłyby pełnić taką rolę lub niechęć osób faktycznie pomagających przed sformalizowaniem form i zasad udzielanego wsparcia.

Formą wspierania rodzin jest także udzielanie poradnictwa rodzinnego. Na terenie miasta działalność w zakresie poradnictwa realizuje MCPR prowadząc Punkt Poradnictwa Rodzinnego. Elementy poradnictwa prowadzone są również w ramach pracy socjalnej. Działalność w sferze poradnictwa prowadzą także Organizator Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny, w tym asystenci rodzinni oraz Ośrodek Interwencji Kryzysowej. Miasto organizuje także punkty bezpłatnego poradnictwa prawnego. Poradnictwo dla dzieci i młodzieży realizuje także Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Nr 1 w Zamościu. Ważnym elementem wsparcia jest także pomoc psychologiczno-pedagogiczna realizowana na terenie zamojskich szkół.

Rodziny zamieszkujące na terenie miasta Zamość mogą korzystać z dodatkowych form wsparcia m.in. świadczeń rodzinnych oraz Karty Dużej Rodziny, która oferuje szereg ulg i dodatkowych uprawnień dla jej posiadaczy. Rodziny korzystają także z rządowych programów Rodzina 500+ (obecnie świadczenie wychowawcze w kwocie 800 zł) i Dobry Start, które obecnie są realizowane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Zadania z zakresu wspierania rodziny realizują przede wszystkim pracownicy socjalni, asystenci rodzin i wychowawcy placówek wsparcia dziennego współpracujący z kadrą urzędniczą. Z uwagi na trudności i wagę problemów, z jakimi spotykają się w swojej pracy, osoby pracujące

w obszarze wsparcia rodzin są szczególnie narażone na duże obciążenia emocjonalne i wypalenie zawodowe. Z tego względu niezmiernie ważna jest nie tylko dobra współpraca służb w celu realizacji tak odpowiedzialnych zadań, ale także zapewnienie pracownikom możliwości korzystania z supervizji i szkoleń, w tym z zakresu wypalenia zawodowego.

II. Zasoby instytucjonalne w obszarze wspierania rodziny na terenie miasta Zamość

Nazwa instytucji	Zakres działania
<i>Urząd Miasta Zamość ul. Rynek Wielki 13</i>	➤ Karta Dużej Rodziny ➤ opieka nad dziećmi do lat 3 ➤ stypendia dla uczniów ➤ działania profilaktyczne w ramach programów przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii ➤ nieodpłatna pomoc prawna
<i>Miejskie Centrum Pomocy Rodzinie w Zamościu ul. Lwowska 57</i>	➤ pomoc finansowa, rzeczowa, usługowa i praca socjalna; ➤ kierowanie do instytucjonalnych form wsparcia; ➤ pomoc dla rodzin zastępczych ➤ pomoc dla usamodzielnianych wychowanków tych rodzin, placówek opiekuńczo – wychowawczych i innych; ➤ specjalistyczne poradnictwo rodzinne; ➤ realizacja zadań związanych z dofinansowaniem rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych; ➤ realizacja zadań związanych z wypłatą świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych; ➤ realizacja zadań związanych z przyznawaniem dodatków mieszkaniowych i dodatków energetycznych ➤ dodatki osłonowe ➤ realizacja rządowego programu w zakresie dożywiania pod nazwą „Posiłek w szkole i w domu” ➤ powiatowy Zespół Orzekania o Niepełnosprawności; ➤ współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy i integracji społecznej; ➤ współpraca z Kościołem i związkami wyznaniowymi; ➤ współpraca z pedagogami szkolnymi m.in. w zakresie dożywiania dzieci, wypoczynku letniego i zimowego, ➤ realizacja zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, w tym realizacja procedury <i>Niebieskie Karty</i> ➤ realizacja programów: Opieka 75+, Korpus wsparcia seniorów, Opieka wytchnieniowa, Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością;
<i>Organizator Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny ul. Prusa 2</i>	W zakresie wsparcia rodziny: ➤ prowadzenie poradnictwa (psychologiczne, prawne, pedagogiczne), ➤ zatrudnianie asystentów rodzin, ➤ organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,

	➤ prowadzenie pracy z rodziną w szczególności w formie: konsultacji, mediacji, terapii, pomocy prawnej, organizowania grup wsparcia i grup samopomocowych, ➤ realizacja programów profilaktycznych na rzecz dzieci i młodzieży z rodzin objętych wsparciem
<i>Towarzystwo Przyjaciół Dzieci- Oddział Miejski w Zamościu ul. Staszica 37</i>	➤ prowadzenie placówek wsparcia dziennego (ul. Orzeszkowej 28, ul. Konopnickiej 6 – , ul. Zamojskiego 32 B, ul. Peowiaków 68A i ul. Staszica 37) ➤ realizacja programów profilaktycznych ➤ organizowanie wypoczynku dla dzieci
<i>Stowarzyszenie „Otwarte Serca” w Zamościu ul. Zamojskiego 48</i>	➤ prowadzenie placówek wsparcia dziennego (ul. Zamojskiego 48A, ul. Lwowska 23, ul. Obronna 15) ➤ realizacja programów profilaktycznych ➤ organizowanie wypoczynku dla dzieci
<i>Ośrodek Interwencji Kryzysowej ul. Sadowa 51 a</i>	➤ pomoc psychologiczna i prawna; ➤ hostel - 6 miejsc ➤ grupa wsparcia dla kobiet ofiar przemocy; ➤ bezpłatna infolinia; ➤ realizacja programu korekcyjno – edukacyjnego dla osób stosujących przemoc; ➤ mieszkania chronione treningowe dla osób usamodzielnianych - 4 miejsca
<i>Zamojskie Centrum Wolontariatu w Zamościu ul. Kolegiacka 16</i>	➤ pomoc i wsparcie dla osób samotnych, niepełnosprawnych, chorych, pomoc dla dzieci m. in. w zakresie odrabiania lekcji i nauki języków obcych; ➤ szkolenie wolontariuszy; ➤ pośrednictwo między instytucjami i wolontariuszami;
<i>PKPS ul. K. Namysłowskiego 2</i>	➤ bezpłatne wydawanie żywności rodzinom o niskim statusie materialnym
<i>PCK - Oddział Rejonowy ul. Ś. Piątka 24</i>	➤ realizacja usług opiekuńczych i programów rządowych w ramach konkursów ogłaszanych przez Miasto Zamość ➤ wsparcie rzeczowe
<i>CIS ul. Szczepieszka 11</i>	➤ reintegracja społeczna i zawodowa uczestników poprzez realizację indywidualnego programu zatrudnienia socjalnego
<i>Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna ul. Okrzei 24</i>	➤ pomoc psychologiczna, pedagogiczna i logopedyczna dla dzieci i młodzieży; ➤ doradztwo w wyborze kierunku kształcenia i zawodu; ➤ wsparcie psychologiczno – pedagogiczne dla rodziców oraz nauczycieli związane z wychowaniem i kształceniem dzieci i młodzieży; ➤ prowadzenie zajęć terapeutyczno – edukacyjnych (teatroterapia, zajęcia grupowe dla dzieci nadpobudliwych psychoruchowo (ADHD);

	➤ zajęcia edukacyjno – terapeutyczne dla dzieci z trudnościami w czytaniu i pisaniu oraz ogólnymi trudnościami w nauce; ➤ treningi skutecznego i efektywnego uczenia się dla uczniów z gimnazjum i liceum; ➤ trening umiejętności wychowawczych dla rodziców; ➤ „Szkoła dla rodziców”, Program wspierania rodziny 10-14; ➤ interwencja kryzysowa; ➤ systemowa terapia rodzin, konsultacje i porady małżeńskie i rodzinne; ➤ wczesne wspomaganie rozwoju dziecka i rodziny; ➤ program przeciwdziałania Agresji w Szkole; ➤ program „Dziecko w Sieci” ➤ działalność edukacyjna informacyjna i profilaktyczna.
<i>Stowarzyszenie Nowa Szansa ul. Św. Piątka 24</i>	➤ działania w zakresie przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu
<i>Zespół kuratorski ds. nieletnich ul. K. St. Wyszyńskiego 11</i>	➤ prowadzenie 2 ośrodków kuratorskich ➤ nadzory w rodzinach
<i>Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych</i> <i>UM Zamość ul. Rynek wielki 13</i>	➤ inicjowanie działań lokalnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. ➤ podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów dotyczących zasad promocji i reklamy oraz sprzedaży i podawania napojów alkoholowych ➤ opiniowanie projektu Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz sprawozdań z jego realizacji ➤ podejmowanie czynności, zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego. ➤ kierowanie na badanie przez biegłych, w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego. ➤ podejmowanie interwencji wobec rodziny dotkniętej przemocą w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty”. ➤ podnoszenie kwalifikacji z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych poprzez uczestnictwo w szkoleniach, kursach i konferencjach
<i>Centrum Opiekuńczo- Mieszkalne ul. Górna 53</i>	➤ wsparcie w postaci pobytu dziennego lub całodobowego dla osób z niepełnosprawnością w stopniu umiarkowanym lub znacznym

Przedstawione zasoby nie stanowią katalogu zamkniętego. Szeroką działalność na rzecz rodzin prowadzą także szkoły, przedszkola oraz specjalny ośrodek szkolno - wychowawczy, biblioteki, domy kultury i organizacje pozarządowe działające m.in. na rzecz dzieci i rodzin. Są to m.in. warsztaty tematyczne dla dzieci z rodzicami, szkolenia, kształtowanie właściwych postaw i zachowań społecznych, konsultacje i poradnictwo dla rodziców, pomoc psychologiczno – pedagogiczna, diagnoza sytuacji dzieci, imprezy integracyjne, programy wychowawczo – profilaktyczne, wolontariat szkolny i akcje pomocowe.

III Analiza SWOT systemu wsparcia rodziny

Mocne strony	Słabe strony
▪ oparcie systemu o służby publiczne - długofalowość, stabilność działań, profesjonalizm i doświadczenie współdziałające z organizacjami pozarządowymi posiadającymi wieloletnie doświadczenie ▪ zatrudnienie asystentów rodziny w liczbie adekwatnej do potrzeb ▪ rozwinięta sieć placówek wsparcia dziennego ▪ realizacja programów osłonowych i profilaktycznych ▪ dostępność do bezpłatnego poradnictwa rodzinnego, w tym w zakresie prawa rodzinnego ▪ dobra współpraca instytucji i organizacji działających w obszarze pomocy dziecku i rodzinie oraz przeciwdziałania przemocy domowej ▪ dobra dostępność do usług opiekuńczych	▪ brak profesjonalnej poradni rodzinnej i prowadzonej mediacji w sprawach rodzinnych ▪ niska aktywność rodzin w pokonywaniu trudności opiekuńczo-wychowawczych ▪ niska motywacja dzieci do systematycznego udziału w zajęciach placówek wsparcia dziennego
Szanse	Zagrożenia
▪ rozwój form wsparcia - rodziny wspierające, grupy wsparcia i samopomocowe, praca placówek w formie podwórkowej ▪ stworzenie warunków podnoszenia kwalifikacji kadr realizujących zadania wspierania rodziny ▪ superwizja i szkolenia z zakresu wypalenia zawodowego	▪ brak lub niewystarczające zaangażowanie rodziny w zakresie potrzeby rozwiązania problemów opiekuńczo-wychowawczych ▪ wzrost liczby rodzin wieloproblemowych wymagających specjalistycznego wsparcia ▪ występowanie zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży – uzależnienia, okaleczenia, próby samobójcze i brak dobrej dostępności do pomocy psychologicznej i psychiatrycznej ▪ nieadekwatna do oczekiwań młodzieży oferta zajęć placówek wsparcia dziennego ▪ zaniedbywanie obowiązków opiekuńczo – wychowawczych przez rodziców

IV. Cele i zadania programu

Cel główny:

Wsparcie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze zmierzające do ich prawidłowego funkcjonowania oraz zapewnienia harmonijnego rozwoju i skutecznej ochrony dziecka

Cel I

Bezpieczeństwo socjalne rodzin

Zadania do realizacji:

1. Obejmowanie rodzin pomocą finansową i niematerialną w ramach ustawy o pomocy społecznej.
2. Zawieranie kontraktów socjalnych z rodzinami zagrożonymi kryzysem.
3. Obejmowanie dzieci dożywianiem w placówkach oświatowych w ramach programu „Posiłek w domu i szkole”.
4. Udzielanie zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami.

Realizatorzy:

1. MCPR

Zakładane efekty:

- zabezpieczanie podstawowych potrzeb rodziny,
- objęcie dzieci dożywianiem w szkołach, przedszkolach i innych placówkach zgodnie z programem.

Wskaźniki realizacji:

- liczba rodzin objętych pomocą, formy przyznanej pomocy,
- liczba zawartych kontraktów socjalnych,
- liczba dzieci objętych dożywianiem,
- liczba rodzin objętych świadczeniami rodzinnymi w formie zasiłku rodzinnego i dodatków do tego zasiłku

Cel II

Zapewnienie ochrony dziecka w sytuacji kryzysowej

Zadania do realizacji:

1. Diagnozowanie i monitorowanie sytuacji rodzin z trudnościami opiekuńczo - wychowawczymi.
2. Występowanie do sądu opiekuńczego o wgląd w sytuację rodziny w sytuacji zagrożenia dobra dziecka.
3. Objęcie rodzin z trudnościami opiekuńczo- wychowawczymi wsparciem asystenta rodziny.
4. Objęcie rodzin terapią i mediacją.
5. Objęcie terapią psychologiczno- pedagogiczną dzieci.
6. Realizacja standardów ochrony małoletnich w sytuacji zagrożenia dziecka.
7. Monitorowanie przez asystenta funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną.
8. Współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą diagnostyczno-pomocową w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Realizatorzy:

1. MCPR we współpracy m.in. ze szkołami, organizacjami pozarządowymi, kuratorami
2. OPZiWR

Zakładane efekty:

- ochrona dziecka w rodzinie problemowej,
- poprawa sytuacji dziecka i rodziny poprzez wsparcie asystenta,
- pomoc w integracji rodziny i zapobieganie umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej

- monitorowanie rodzin także po zakończeniu pracy asystenta.

Wskaźniki realizacji:

- liczba rodzin z problemem opiekuńczo - wychowawczym, liczba spotkań zespołu monitorującego rodziny,
- liczba wniosków do sądu o wgląd w sytuację rodziny,
- liczba zatrudnionych asystentów i rodzin objętych ich wsparciem,
- liczba rodzin objętych psychoterapią/mediacją/ liczba porad,
- liczba dzieci objętych terapią pedagogiczną i psychologiczną/ liczba porad,
- liczba procedur wszczętych w związku z potrzebą ochrony małoletniego dziecka,
- liczba rodzin monitorowanych po zakończeniu współpracy z asystentem,
- liczba grup diagnostyczno- pomocowych w sprawach rodzin z problem opiekuńczo- wychowawczym.

Cel III

Zwiększenie kompetencji rodzicielskich, przede wszystkim umiejętności opiekuńczo - wychowawczych oraz zapewnienie wsparcia dzieciom i młodzieży z rodzin z trudnościami opiekuńczo -wychowawczymi

Zadania do realizacji:

1. Prowadzenie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego.
2. Udzielanie pomocy prawnej, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego.
3. Prowadzenie grup wsparcia i grup samopomocowych.
4. Prowadzenie treningów i warsztatów dla rodziców.
5. Zapewnienie rodzinom z dziećmi pomocy w formie usług opiekuńczych i specjalistycznych.
6. Zapewnienie miejsc w placówkach wsparcia dziennego i prowadzenie systematycznej pracy z rodziną.
7. Udzielanie pomocy przez rodziny wspierające.

Realizatorzy:

1. MCPR
2. OPZiWR

Zakładane efekty:

- zwiększenie umiejętności rodzicielskich i wdrażanie konstruktywnych metod wychowawczych
- zapewnienie dostępu do pomocy prawnej i poradnictwa specjalistycznego
- pomoc rodzinie w zapewnieniu opieki nad dzieckiem w placówkach wsparcia dziennego

Wskaźniki realizacji:

- liczba udzielonych porad i konsultacji,
- liczba osób korzystających z pomocy prawnej,
- liczba grup wsparcia i grup samopomocowych oraz ich uczestników,
- liczba rodzin objętych usługami,
- liczba uczestników treningów i warsztatów rodzicielskich,
- liczba umów z rodzinami wspierającymi,
- liczba placówek wsparcia dziennego i miejsc dla dzieci

Cel IV

Podnoszenie kwalifikacji kadr prowadzących pracę z rodziną i doskonalenie współpracy interdyscyplinarnej

Zadania do realizacji:

1. Udział w szkoleniach, konferencjach, seminariach o tematyce związanej z pomocą rodzinie.
2. Zapewnienie dostępu do superwizji dla kadr systemu wsparcia rodziny.
3. Doskonalenie zawodowe kadr systemu wsparcia rodziny.

Realizatorzy:

1. MCPR
2. OPZIWR
 - we współpracy z sądem, kuratorami, szkołami, PPP nr1, placówkami medycznymi, organizacjami pozarządowymi

Zakładane efekty:

- doskonalenie zawodowe kadr
- zwiększanie współpracy i przepływu informacji niezbędnych do diagnozy i rozwiązania problemów rodziny
- efektywniejsza pomoc

Wskaźniki realizacji:

- liczba osób uczestniczących w superwizji,
- liczba szkoleń, konferencji i seminariów i osób w nich uczestniczących,
- liczba osób podnoszących kwalifikacje zawodowe.

V. Finansowanie programu

- środki budżetu miasta
- fundusze pozyskane w ramach resortowych programów osłonowych
- środki własne organizacji pozarządowych
- inne środki pozabudżetowe (projekty finansowane ze źródeł zewnętrznych)

VI. Monitoring i ewaluacja

Przedmiotem ewaluacji Programu będzie ocena skuteczności realizowanych zadań dokonana w oparciu o analizę wartości osiągniętych wskaźników ich realizacji. Monitoring pozwoli na analizę i ocenę zebranych informacji, zaplanowanie dalszych działań (w przypadku pojawienia się nowych potrzeb) oraz ewentualnego doskonalenia działań dotychczas realizowanych. Realizatorzy zadań, wskazani w Programie zobowiązani są do przekazywania informacji i danych, niezbędnych do opracowania rocznych sprawozdań z realizacji *Programu* do dnia **31 stycznia** każdego roku do Miejskiego Centrum Pomocy Rodzinie w Zamościu, które jest koordynatorem *Programu*. Kompleksowe sprawozdanie z realizacji *Programu wspierania rodziny na terenie Miasta Zamość w latach 2025 – 2028* będzie przedkładane Radzie Miasta Zamość wraz ze sprawozdaniem rocznym z działalności MCPR.

VII. Podsumowanie

Przedstawione w Programie działania mają zapewnić systemowe wsparcie rodzinom, które doświadczają trudności opiekuńczo-wychowawczych, a w konsekwencji pozwolą rodzinom odzyskać poczucie własnej sprawczości i powrócić do prawidłowego wykonywania zadań i funkcji wynikających z jej istoty. Osiągnięcie tego celu będzie możliwe tylko przy współpracy instytucji i podmiotów powołanych do wspierania rodziny, przy współpracy i aktywnym współdziałaniu rodzin, gdyż osiągnięcie zakładanych celów w znacznej mierze jest zależne od członków rodzin, ich motywacji do zmiany sytuacji i przezwyciężenia trudności.

DYREKTOR
Halina Rycał

UZASADNIENIE

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na gminy obowiązek opracowania i realizacji 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny. Program ma na celu wsparcie rodzin przeżywających trudności w sferze opiekuńczo – wychowawczej oraz zapewnienie skutecznej ochrony dziecku. Poprzedni program obowiązywał w latach 2021-2024.

Mając powyższe na uwadze przyjęcie Programu jest zasadne.

DYREKTOR
Helina Rycak